

DATOS IDENTIFICATIVOS

Introdución á enfermaría clínica

Materia	Introdución á enfermaría clínica			
Código	P51G140V01201			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermaría (Pontevedra)			
Coordinador/a	Diéguez Montes, María Paz Otero Agra, Martín			
Profesorado	Alvariño Veiga, Margarita Carro Cons, Juan Diéguez Montes, María Paz Fernández Méndez, María José Otero Agra, Martín Santos Folgar, Myriam			
Correo-e	martinoteroagra@gmail.com direnfpo@uvigo.es			
Web	http://www.enfermeria.depo.es			
Descrición xeral	A materia, como parte da formación básica en enfermaría, desenvólvese a través de tres grandes módulos de formación. No primeiro encuádranse os coñecementos das bases da fisiopatoxenia das enfermidades e grandes síndromes, como base do diagnóstico patolóxico, no segundo bloque o material e produtos de uso hospitalario así como os procedementos enfermeiros xerais relacionados nas manifestacións patolóxicas recollidas na materia e no terceiro dos bloques os procedementos de mobilización e manexo do paciente e procedementos de emerxencia. RCP básica e avanzada			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermaría, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional axeitada ás necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenvolvemento dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais e deontolóxicas aplicables.
B2	Saber planificar e prestar coidados de enfermaría dirixidos ás persoas, familias ou grupos, orientados, aos resultados en saúde, avaliando o seu impacto, a través de guías de práctica clínica e asistencial, que describen os procesos polos cales se diagnostica, trata ou coida un problema de saúde.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermaría
B6	Aplicar as intervencións da enfermaría na evidencia científica e nos medios dispoñibles
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, apoiando o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B12	Aplicar o código ético e deontolóxico da enfermaría española, comprendendo as implicacións éticas da saúde nun contexto mundial en transformación
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade

B15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
B17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
B18	Aplicar estratexias para adoptar medidas de confortabilidade e atención de síntomas, dirixidas ao paciente e familia, na aplicación de coidados paliativos que contribúan a aliviar a situación de pacientes en situacións de enfermidade avanzada e/ou rematal
C2	Coñecer o uso e a indicación de produtos sanitarios vinculados aos coidados de enfermaría.
C9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos e as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
C13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.
C18	Coñecer e aplicar os principios que sustentan os coidados integrais de enfermaría.
C28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización y planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisións
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
D6	Habilidades nas relacións interpersoais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Saber as principais causas do enfermarse humano (etiología) e os mecanismos polos que estes actúan de forma nociva (patoxenia)	A2 A3		C9	
Ser capaz de identificar os principais síntomas que se asocian á enfermidade e os signos que se detectan ao realizar a exploración física do paciente (semióloxía)	A1 A2 A3	B1 B2 B3 B17 B18	C9 C18 C28	D1 D3 D7 D8 D10
Ser capaz de aplicar as principais técnicas diagnósticas e as normas de actuación de enfermaría en cada unha delas	A2 A3 A5	B1 B2 B6 B9 B12 B14 B15 B16 B17	C9 C13 C18 C28 C29	D1 D2 D4 D5 D6 D7 D9 D10 D11
Ser capaz de utilizar adecuadamente os produtos sanitarios	A2 A5	B3	C2	D8
Ser capaz de identificar as enfermidades producidas por axentes físicos	A2 A3 A4 A5	B3 B6	C9 C13 C18 C28 C29	D1 D4 D7 D8 D11

Contidos

Tema

BLOQUE I

INTRODUCCIÓN Á FISIOPATOLOXÍA

Tema 1. Interpretación de probas analíticas.
Tema 2. Alteracións da termorregulación
Tema 3. Dor. Tipos e características e dor torácica
Tema 4. Shock
Tema 5. Respiratorio
Tema 6. Gastrointestinal
Tema 7. Hepato-renal
Tema 8. Endócrino
Tema 10. SNC
Tema 11. Autoinmúns
Tema 12. Métodos de exame. Radioloxía

INTRODUCCIÓN Á FISIOPATOLOXÍA:

Fisiopatoloxía xeral e grandes síndromes
Técnicas de exploración. Valoración física por órganos e sistemas. Valoración de pel e anexos.

1. Interpretación de probas analíticas.

Conceptos básicos:

☐Variacións extraanalíticas
☐Variacións relacionadas coa obtención, transporte e conservación de mostraa
☐Variacións analíticas de hematoloxía, ouriños, hidratos de carbono, lípidos, proteínas, saliva, LC.R. derrames, líquido amniótico, suor, citoloxía descamativa, citoloxía PAAF, Biopsia

2. Alteracións da termorregulación:

☐Febre e febre de orixe descoñecida
☐Piróxeos, esoxéneos e endóxeos
☐Control hipotalámico da temperatura
☐Cal é a causa da febre?
☐Manifestacións da febre
☐Cando debe tratarse?
☐Patróns de febre
☐Febre de orixe descoñecida (FOD): clásica, nosocomial, neutropénica asociada a VIH, Actitude terapéutica
Medidas físicas para o control da temperatura.

3. Dor.

Tipos e características

☐Orixe
☐Consecuencia
☐Avaliación e escalas da DOR
☐Características da dor somático e neuropático

4. Respiratorio

☐Os teus. Disnea. Cianose. Hemoptisis.
☐Insuficiencia respiratoria
☐SDRA

5. Gastrointestinal

☐Disfagia
☐Diarrea, estreñimento e malabsorción
☐Ascite
☐Náuseas, vómitos e indigestión
☐Dor abdominal
☐Probas da función pancreática exocrina

6 e 7. Hepato-renal

☐Estudo da función hepática
☐Ictericia
☐Hipertensión portal
Renal.☐Anomalías na función renal
☐Anomalías no volume de ouriños
☐Hematuria
☐Piuria

8. Cancro. Definición e clasificación. Coidados xerais.

9. Endócrino

☐Hipoglucemia e Hiperglucemia
Cetoacidose e como hiperosmolar
☐Trastornos hipotalámicos
☐Osteoporoses e osteomalacia
☐Hemocromatose, porfiria e Enfermidade de Wilson.

10. SNC

Síncope e desvanecemento

☐Etioloxía
☐Tipos:
Postural
Hiperbradicinemia
De orixe cardíaca
Do seo carotídeo
Neuralxia vagal
Síncope tusígeno
Asociada a enfermidade cerebro-vascular
☐Diagnóstico diferencial dos trastornos que producen debilidades e desvanecemento
☐Convulsións: Características clínicas
Parciais, focais
Parciais complexas
Tónico-clónicas
Crise de ausencia
☐Mareo e vertixe: desvanecemento e vertixe
☐Ataxia

11. Autoinmúns Linfadenopatía e esplenomegalia

☐Inmunodeficiencias. SIDA
Esclerose múltiple.
☐Enfermidades por hipersensibilidade de tipo inmediato
☐Lupus
☐Vasculite
☐Artrite
☐Artrose
☐Espondilite anquilopoiética
☐Amiloidose
☐Pinga

12. RADIOLOXÍA: Técnicas e métodos complementarios de diagnoses:

Funcionamento dun servizo de Radioloxía
Os raios X. Propiedades. Tipos de radiacións e densidades
Técnicas que utilizan radiacións ionizantes: Radioloxía convencional. TAC
Técnicas que non utilizan radiacións ionizantes: Ecografía. ECO Doppler
Resonancia magnética
Atención de Enfermaría, procedementos relacionados e información ao paciente en:
Contrastes. Reaccións adversas
Preparación do paciente para as distintas exploracións radiolóxicas: dixestivas, xineco-urinarias, mama, músculo-esquelético, etc...:
Normas xerais en radioloxía intervencionista: anxiografías, nefrostomía percutánea
Contraste e protección radiolóxica

BLOQUE II

Procedementos de enfermaría nas manifestacións patolóxicas. (Uso e indicacións de produtos sanitarios).

Uso e indicacións de material e produtos sanitarios: definición e clasificación.

Distintos tipos de material: material básico de uso na administración de fármacos e noutras técnicas diagnósticas e terapéuticas, incluído en cada procedemento. Xeneralidades de vendaxes.

PROCEDEMENTOS XERAIS E ATENCIÓN DE ENFERMARÍA RELACIONADOS NAS MANIFESTACIÓNS PATOLÓXICAS INCLuíDAS NA MATERIA.

Puncións:

Punción venosa. Sistema sen carga
Punción con agulla con ás (palomita)
Punción capilar
Hemocultivo

Hemodoación. Flebotomía
Inmunohematología. Grupos sanguíneos.
Transfusión de hemoderivados.

Accesos vasculares:

Canalización venosa periférica:
Sistemas de seguridade.
Catéter curto tipo Abbocatt
Catéter intermedio tipo Venocat
Prevención de flebite
Sistemas de control da velocidade de perfusión.

Gasometría arterial e venosa

Sondaxe nasogástrico-duodenal
Tipos de sondas
Lavado gástrico

Sondaxe vesical: masculino-feminino

Tipos de sondas
Lavado vesical
Sondaxe permanente e intermitente
Autosondaxe
Urocultivo a través do sondo
Prevención da infección urinaria.

Oxigenoterapia: Aspiración de secrecións.

Electrocardiografía: ECG

1.1 SOPORTE VITAL BÁSICO

R.C.P Básica:

C. Soporte circulatorio

A. Vía aérea

B. Soporte ventilatorio

Manobras de Heimlich

1.2 RCP AVANZADA

Valoración

Optimización dos pasos C A B

Paso D da RCP avanzada:

vías venosas e alternativas, drogas e fluídos

Paso E da RCP avanzada: monitorización e arritmias

Paso F da RCP avanzada: desfibrilación

BLOQUE III

Soporte vital Básico e avanzado.

<https://seix.uvigo.es/docnet-nuevo/docencia/images/refresh.gif>

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	60	90
Seminario	8	8	16
Obradoiro	12	30	42
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	0.5	0	0.5
Simulación ou Role Playing	0.5	0	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dos seminarios e talleres a desenvolver polo estudante.
Seminario	Empregaránse como complemento das clases teóricas, actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Están programados 8 seminarios
Obradoiro	O alumno con asistencia específica dos profesores, realizará actividades individuais e/ou en grupo, enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre os procedementos enfermeiros incluídos na materia. Programáronse doce obradoiros

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Atención personalizada na procura de información e organización da información
Obradoiro	Dada a importancia que estas probas teñen xa que serán executadas sobre as persoas, dáse apoio personalizado nos talleres para o adecuado desenvolvemento das competencias e habilidades técnicas necesarias.

Avaliación		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
	Descrición					
Obradoiro	Ademais das probas prácticas de execución de tarefas reais e/ou simuladas e para obter o máximo proveito dos obradoiros, está previsto que o estudante realice unha proba teórica escrita sobre os procedementos dos bloques temáticos II y III, relacionados coa canalización venosa periférica (CVP) e RCP Básica, nas datas: Primeira oportunidade: 11-X-2023 ás 12h. Segunda oportunidade: 24-VI-2024 ás 11 h. O estudante ten que acadar o 50% do valor desta proba como condición para aprobar a materia. Nas preguntas test aplicarase un desconto polo número de erros cometidos.	10	A3	B1 B2 B3 B6 B15	C2 C9 C13 C18 C28	D1 D3 D4 D7 D8
Exame de preguntas obxectivas	Proba final: ao finalizar o semestre se realiza unha proba que inclúe preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta, ás que se aplica un desconto polo número de erros cometidos, cada dous fallos descontarase un acerto. O estudante ten que acadar o 50% do valor desta proba como condición para aprobar a materia. Datas de realización: 20-XII-2023 ás 12 hs na primeira oportunidade e o día 24-VI-2023 ás 11h. na segunda oportunidade.	40	A1 A3 A5	B3 C9 C13	C2 D2 D3 D4 D7 D8	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba final: realízase xunto coa proba de preguntas obxectivas e inclúe preguntas abertas sobre un aspecto concreto. O alumnado debe desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta breve argumentada. O estudante ten que acadar o 50% do valor desta proba como condición para aprobar a materia Datas de realización: 20-XII-2023 ás 12 hs na primeira oportunidade e o día 24-VI-2023 ás 11h. na segunda oportunidade	20	A1 A2 A3	B2 B3 B15 B16	C2 C9 C13 C18 C28 C29	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11
Simulación ou Role Playing	Avaliación a través de probas prácticas de execución de tarefas simuladas, escollidas dos bloques I, II e III da materia entre as realizadas nos talleres. En calquera das dúas oportunidades o alumnado ten que alcanzar o 50% do valor total desta proba para superar a materia. As datas programadas para a realización das probas de simulación son: Na primeira oportunidade: 28-XI-2023.-9.30 y 12h 29-XI-2023.-12h 30-XI-2023.-12 h 4 y 11-XII-2023.-12h 5 y 12-XII-2023-9.30 y 12h Sondaxes: 27-XI 2023 18.30h. 4, 11 y 12-XII ás 18.30h Na segunda oportunidade nos días 20 y 21-VI-2024 ás 10h	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B6 B9 B12 B14 B15 B16 B17 B18	C2 C9 C13 C18 C28 C29	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11

Outros comentarios sobre a Avaliación

Exame fin de carreira: 2/10/2023 as 10 horas la prueba final y pruebas prácticas a las 12h

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

PORTH, CAROL M., **INTRODUCCION A LA MEDICINA CLINICA, FISIOPATOLOGÍA Y SEMIOL**, 7ª ed año 2007,

LASO, F. FISIOPATOLOGIA TEXTO Y ATLAS, 2ª edición 2010,

MANUAL MERCK DE SIGNOS Y SINTOMAS DEL PACIENTE, 2010,

HARRISON KASPER, **HARRISON KASPER MANUAL DE MEDICINA HARRISON**, 2010,

FARRERAS-ROZMAN, **COMPENDIO DE MEDICINA INTERNA**, 4ª edición-2009,

PotterlPerry, **Fundamentos de Enfermería**, 2001,

D. S. Suddarth, **Enfermería Médico- Quirúrgica L.S.Brunner-**, 2004,

Tratado de Fisiología Médica., **Guyton y Hall.**,

J M Prieto Valtueña., **La clínica y el laboratorio.**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enfermaría clínica I/P51G140V01204

Enfermaría clínica II/P51G140V01205

Prácticas clínicas I/P51G140V01208

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Enfermaría clínica I/P51G140V01204

Ética e lexislación/P51G140V01202

Farmacoloxía e dietética/P51G140V01203
